

REVISTA MUSICAL CATALANA

:: :: BUTLLETÍ DE
L'ORFEÓ CATALÀ

Any XX :: Núm. 231

:: :: :: Març 1923

Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

BARCELONA

REDACTORS EN CAP

FREDERIC LLIURAT — JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTI I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Higini Anglés, prev. — Josep Barberà.—Giulio Bas.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M.ª Comella.—Miquel Domènech i Español.—Josep Fabre.—Josep M.ª Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Robert Gerhard.—Vicents M.ª de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Wanda Landowska.—Jaume Martí.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Apeles Mestres.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—J. Riba i Martí.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B.—Agustí Valls i Cascante.—Francisco Viñas.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **6 pessetes**.—Per als no socis, **7 pessetes**
FORA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **7 pessetes**.—Per als no socis, **8 pessetes**
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

MEMÒRIA artística i administrativa corresponent a l'any 1922, llegida pel secretari de l'Orfeó Català, En Pascual Boada, en la Junta General de Socis celebrada el dia 29 de gener de 1923.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

MEMORIA

artística i administrativa corresponent a l'any 1922, llegida pel secretari de l'ORFEÓ CATALÀ, *En Pasqual Boada*, en la Junta General de Socis celebrada el dia 29 de gener de 1923.

Distingits consocis:

Un nou any de perseverant actuació i catalaníssim apostolat, cal afegir a la vida de l'ORFEÓ CATALÀ. Amb el present, són ja 31 els anys que compta d'existència la nostra benamada Entitat, seguint sempre amb la plenitud de les seves facultats i amb el mateix fervor i entusiasme de la seva fundació, la trajectòria gloriosa que Déu li té assenyalada en l'història de la nostra renaixença artística i patriòtica.

L'alè diví que va crear l'ORFEÓ CATALÀ, manté vives, àgils i pletòriques totes les cèl·lules d'aquest organisme meravellós que tan intensament haurà informat l'època gloriosa i històrica que estem vivint, del recobriment de la nostra personalitat catalana, de la nostra llibertat nacional.

L'ORFEÓ CATALÀ que en aquesta tasca constructiva hi ha esmerçat fins avui, tot el foc del seu patriotisme i la taumatúrgia del seu art, obtenint-ne òptims fruits de benedicció, comença la nova anyada amb la mateixa fe i amb igual coratge; amb aquella perseverança i tenacitat que són la clau de tots els èxits i de totes les conquestes.

Veu's aquí, senyors, les úniques, les essencials paraules que caldria dir-vos cada any en arribar aquesta diada. Elles enclouen tot un programa i ressenyen eloqüentment tota una tasca; elles constitueixen el millor elogi que pot tributar-se a l'ORFEÓ CATALÀ en volguer enaltir la seva actuació.

Trenta un anys d'existència en plena i ascendent activitat artística i patriòtica, voleu major elogi? Empenta, dalit i fe per a prosseguir en la tasca, voleu més amplitud de programa, més extensió d'horitzons i més prometedora collita?

A aquestes paraules, doncs, hauria de limitar-se la meua pobre intervenció, si la costum, més que els preceptes reglamentaris, no exigís que en aquest acte es faci una mena de viatge retrospectiu, es dongui una ullada general a la tasca acomplida durant l'any finit. Malgrat, doncs, l'ingratitude d'aquesta missió, no em queda altre recurs que atendre la tradicional exigència, encara que ella esdevingui en perjudici de la vostra benevolença tantes i tantes vegades posada a prova.

A ella m'encomanà novament, prometent-vos ésser breu i concís, doncs després d'haver ressenyat durant cinc anyades consecutives i en actes semblants, la vida i actuació d'una mateixa Entitat, després de recórrer durant tants anys els mateixos paratges, difícilment podria amostrar-vos cap nou panorama, cap nova foresta ni verger que sobtés el vostre esguard i, sobretot, que vosaltres ja no conegués intímidament.

Així és que en aquest viatge retrospectiu vos hauré d'aconduir pels mateixos viaranyos de sempre, trobareu arreu les petjades dels anys anteriors, els mateixos revolts, idèntics tocoms i sentireu a ben segur, amb la meua companyonia, la feixuguesa d'una caminada monòtona i grisa.

Mes, vull advertir-vos, senyors, que si en el transcurs de la nostra ruta copsàssiu algun clar de celatge esplendent; si us complagués en algun indret la visió olorosa i acolorida de les múltiples flors boscanes; si sobtadament oïssiu el plany dolcíssim de la fontana humil que en el flairós recó de la vall, canta la seva enyor dels cims nevats i transparents; si en la nostra caminada, l'ampla visió de les prades florides per on pastura la vacada esquellejant, us aixemoris el cor d'una dolça pau i benestar; si la xiscladissa de l'ocellada joganera ressonés dintre vostre, com un tritlleig alegroi i cristallí, o si al final de la jornada encara us fos plaent d'esguardar la tremolosa fageda o la carena llunyana besades per les aurífiques resplandors del sol ponent, a l'hora en que de l'ermita propera davalla el toc de l'Ave-Maria atemperant tota cosa i aixecant els cors a Déu; si copsàssiu, en fi, bons companys de romiatge, alguna bellesa en la ruta que anem a emprendre, penseu desseguida que ella pervé, de la riquesa, gerdor i magnificència exuberant del paratge que hem de recórrer, mai per l'enginy ni artífici del vostre pobre guia, ja que a aquest, com el de les valls pirinenques no més li caldrà anar darrera la cavalleria seguint ses petjades i en molts indrets emparant-se d'ella per a poguer assolir feliçment el cim de les carenes...

Emprenem, doncs, la caminada, bons companys; eixim de vila amb empenta, braó i bona voluntat, mes descobrim-nos abans, que al llindar de

la ciutat dels vius, hi ha el recés de la mort; descobrim-nos i entonem una absolta, bons amics, que aquests morts no són com els altres, que aquests són els nostres morts, són els que l'any passat engroixien la nostra colla, són els nostres companys lligats amb nosaltres per vincles de sang, d'afeccions, d'apostolat, d'admiració i mestratge. Cantem, senyors, el requiem august i la visió dels nostres difunts, a l'igual dels del poeta mallorquí, passaran davant nostre "com en el fons d'un vell retaule" i evocant llur memòria i llurs mereixements, els retindrem per uns instants entre nosaltres omplint el buid que deixaren en les nostres files i en els nostres cors...

Mireu de primer anduvi, per sa magnitud i relació amb la nostra Entitat, el venerable Mestre Pedrell, el nostre soci honorari traspasat no fa gaire, mireu-lo; nibat per la resplendor de la seva vastíssima cultura i extraordinaris coneixements musicals, va deixant darrera seu l'estel·lada d'una activitat fecunda, d'una vida consagrada al treball. D'ell n'hem de recordar en aquests moments que fou un dels primers col·laboradors de la nostra REVISTA, donant-li gran relleu i prestigi, i la nostra REVISTA MUSICAL CATALANA, fent honor al Mestre i honorant-se ella mateixa, li dedicà per complert un número extraordinari amb motiu de la seva mort, amb el seu retrat i extensa biografia. També hem de recordar com el mestre Pedrell fou president de la nostra primera Festa de la Música Catalana l'any 1904. La visió del difunt mestre ens recorda igualment algunes d'aquelles composicions que per gràcia d'ell figuren amb gran èxit en els nostres programes, com *Don Joan i Don Ramon*, *El cant dels almogàvers* i altres, recordant demés, la seva notable *Glosa* que l'ORFEÓ va estrenar en la inauguració del seu Palau.

L'ORFEÓ CATALÀ, volguent tributar un homenatge pòstum al seu Soci Honorari, confia a la Capella de Sant Felip Neri el cant dels solemnes funerals per l'etern descans de la seva ànima, essent oportú esmentar com dita Capella fou creada l'any 1897 baix l'impressió d'unes notables conferències que donà el difunt Mestre.

Lloem i venerem companys la memòria del nostre soci honorari, el qual en vida havia tingut sempre l'apreci, admiració i respecte de l'ORFEÓ CATALÀ, que tant ha contribuït al coneixement i divulgació de les seves obres corals.

Altres difunts van passant davant el nostre esguard enyorívol, mireu: En Joan Trias Cufí; Feliu Comas Blanch; Antoni Saltiveri Vidal, Rossend Mir, Joan Calonge, Josep Garrigosa, Isidre Ribas Clavell, Ricard Sampere, tots bons amics de l'ORFEÓ i socis protectors fervorosos; i encara En Pere Alsina, Romà Batlló, Josep Blasi, Antoni Caballer i Josep de Sitjar Llopis, socis antics entusiastes de la nostra actuació i com ella perseverants.

En Francesc Casas, l'honorable fundador que en la llista de socis figurava amb el número 13, prova de la seva constància i amor a l'ORFEÓ que ell va breçolar. La Junta transmeté a la família el condol per la seva mort.

I encara veiem en l'estol d'ultratomba les bondadoses figures dels socis vitalicis N'Anfòs Monteys, En Joan Servat Jover i En Josep Pardo, veritables sostenidors de la nostra entitat, mereixent especial menció el senyor Pardo, l'honorable ex regidor nacionalista i exemplar patrici, que en moments difícils i, afortunadament, llunyans de la nostra economia, fou un dels que contribuï eficaçment al seu restabliment i equilibri.

I en mig d'aquest fúnebre seguici, en mig d'aquesta visió desoladora, encar hi veiem saltironant joganera la nostra gentil chorista Rosa Ubach, que, fins fa poc, era entre nosaltres, cantant els himnes d'amor i de gaubauça, i ara ja forma part de l'eternitat profunda. Sembla talment que somrigui l'aixerida cantaire com agraïda a ses companyes per la bella toia que li dedicaren, símbol dels més purs afectes, i, sobretot, per les flairoses flors d'espirituals sufragis que li oferiren pietosament i cristiana.

I bracejant enmig la llòbrega visió, veiem passar encara com en plena activitat, el fidel i simpàtic cafeter En Joan Marimón, qui per espai de tretze anys va conviure en les tasques socials d'aquesta casa. Mireu-lo, companys: diligent, enèrgic, actiu, roent d'amor per l'ORFEÓ i, sobretot, per la seva Catalunya, per la qual ell havia lluitat en els primers temps de propaganda catalanista en mig de fortes topades, trets i bullangues enlairant sempre la bandera de la Pàtria enfront les escomeses dels seus enemics. El seu record, joventut nacionalista, ens sigui espill, exemple i esperó per l'avenir, que les escomeses s'apropen i els enemics s'ageganten.

I encara el nostre afecte a les coses de l'ORFEÓ i la mútua cordialitat entre els que diàriament ens aixopluguem en aquesta santa casa, ens fa obirar entre la desfilada dels nostres morts, les bondadoses senyores Na Joaquina Grau i Na Petronilla Sala, mares de les choristes senyoretes Petit i Ullastres, respectivament, les quals durant tants anys havien acompanyat l'ORFEÓ en totes les seves festes i excursions. I, finalment, senyors, com tancant la dolorosa corrua de traspassats, encara vull evocar la visió d'aquells dos pobres vellets pares de l'antiga chorista i professora auxiliar senyoreta Fonollar, que cada dia veïem en aquesta casa i que per espai de tants anys, de bracet, dolçament, feixugament, acompanyaven la Secció Choral en totes les seves excursions, professant un amor profund i sincer a l'ORFEÓ CATALÀ, les cantades del qual encenien, a ben segur, en llurs ànimes senzilles, les resplandors i claretats que a un d'ells li eren llevades del cos...

Descansin en pau els nostres morts i la visió que suara hem evocat quedi gravada dintre nostre cor per a tributar-los tot-hora el consol del record i de les pregàries i, sobretot, per a lloar tal com es mereixen i imitar llurs virtuts i comportament patriòtic.

MOVIMENT DE SOCIS

Es endebades, senyors, que ens planyem de la poca atenció que la majoria de compatricis presten a les entitats culturals de la nostra terra. És veu que és el tarannà endèmic d'una gran part de catalans, el creure que "votant dematí" i dient-se catalanistes han complert ja com a perfectes patriotes. Oblidant totalment els altres deures que imposa llur condició de nacionalistes militants, entre ells, el de contribuir, fomentar i col·laborar en les obres culturals, patriòtiques i docents del nostre poble, d'una manera especial les que viuen a costa d'abnegació, sacrifici i heroïsme, i les que més directament contribueixen a l'enriquiment de la nostra espiritualitat, al millorament de les nostres costums i a l'ordenació del nostre viure social.

Entre aquestes es troben en primer lloc els Orfeons, l'importància i transcendència dels quals en la vida integral de la Pàtria vos són prou conegudes.

D'aquesta atonia suïcida se'n condolia suara l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, una de les entitats més essencials de la nostra terra i una de les de més positiva eficàcia. I si interroguéssim totes les altres entitats semblants, arreu trobaríem un plany idèntic.

Catalans, cal que girem la vista al nostre entorn i procurem el sosteniment folgat de les nostres institucions culturals, dels nostres Orfeons, que son fogars de l'esperit, d'art, de patriotisme i de germanor. Procurem que el desequilibri verament alarmant entre la creació, creixença i fantàstic desenrotllament de nombroses agrupacions, entitats i federacions d'orde material que avui s'han ensenyorit aclaparadorament de tota la nostra terra, absorbint la major part d'aficions i entusiasmes, i la situació estacionària i feble de les nostres institucions culturals i artístiques, es nivelli ràpidament minvant l'importància de les unes i acreixent la de les altres, tal com pertoca en l'ordre de la superioritat de l'esperit sobre la matèria.

Que n'acabaríem d'enfortir el cos, si l'esperit restés afeblit i va? Que en treuria Catalunya de tenir fills sapats i ben musculats si dintre seu hi deixés extinguir el foc de l'idealitat, la força impulsiva d'enlairats anhels, que, com en l'ordre material, ha de mobilitzar i enardir tota aquella massa corpòrea, tot l'enginy de la matèria? És, per ventura, únicament la força material la que fa triomfar definitivament i progressar els pobles?

Està bé que Catalunya prepari una generació físicament forta i brava; però que no s'oblidi d'enfortir i abrivar igualment l'esperit esperonant-lo per a les més altes conquestes culturals, artístiques i patriòtiques, dintre sempre la més absoluta submissió i atemperança a les lleis sobrenaturals que regulen la vida dels homes i dels pobles.

Veu's aquí, senyors, el meu prec d'enguany.

I ara vegem les nostres llistes de socis.

Socis Honoraris	3
" Vitalicis.	71
" Protectors	1.456
" Adjunts.	15
Choristes Noies	100
" Homes.	77
TOTAL.	1.722

Demés hi han 42 nois choristes que reglamentàriament no són considerats com a socis malgrat gaudir de quasi tots els drets socials.

1,722 socis contra 1,703 de l'any passat i 1,721 de l'anterior. L'augment, doncs, no és pas notable, ni sisquera obirador, ja que tot just es cobreixen les baixes produïdes pels difunts i pels inconstants.

Cal, senyors, la revifalla proteccionista de que us parlava suara, per a demostrar que els catalans donem la preferència que li pertoca a la vida de l'esperit, que els campionats que més ens plauen ostentar en la nostra lluita nacional són els de l'alta cultura i el de la més pura idealitat.

En contraposició a l'abstenció de tants compatricis nostres, veiem amb goig l'ajut positiu i exemplar que bons amics ens ofrenen, demostrant com el caliu d'amor i entusiasme per l'ORFEÓ no s'és pas extingit del tot.

Enguany a aquest quadre d'honor cal apuntar-hi el nom de quatre socis Vitalicis que han volgut segellar amb un acte d'alta eficàcia per a la vida econòmica de la nostra Entitat, aquella fervorosa estima que tothora li professaren.

Són: En Francesc Millet Estapé, Maria Thió de Gibert, Josep Monegal Nogués i Leopold Juncosa, noms tots ells ben coneguts i estimats en aquesta casa i que en avant ho seran encara més, amb el profund agraïment de l'ORFEÓ CATALÀ pel seu acte de patriòtica protecció i estima.

SITUACIO ECONOMICA

Aquesta situació és conseqüència directa de la que parlàvem anteriorment. Augment migrat de socis, marxa calmosa i pesada de la nostra economia; l'ampla volada que en extensió — no en intensitat — podria pendre l'actuació de l'ORFEÓ CATALÀ resta condicionada als seus escassos mitjans econòmics; l'àliga està aixelada i caldria que tots els bons catalans li "donguessin ales".

Mes, què hi fa si l'entusiasme, el fervor i el seny, sobretot el seny, supleixen a abastament la seva limitació econòmica! Es cert que l'ORFEÓ, com correspon a l'esperit actiu de la nostra raça, ha de *treballar* per a guanyar-se la vida i atendre totes les seves necessitats; mes, què hi fa si encara el treball dignifica i sublima la seva generosa actuació!

Ple d'optimisme, doncs, l'ORFEÓ CATALÀ—talment una família feineria i ben ordenada—viu econòmicament amb la dignitat que correspon al seu rang, cuida amb seny les seves hisendes, millorant-les; paga amb puntualitat els seus deutes; atén estrictament els seus compromisos i encara arrecona algun petit estalvi pels dies d'hivern que puguin venir.

Enguany ha calgut esmerçar quantioses despeses per la conservació del nostre Palau i reformes en el local social i amb tot, al seu dia s'han amortitzat 9,500 pessetes de la nostra emissió de deute, s'han pagat trimestralment els cupons corresponents a la mateixa, havent-se tornat 20,000 pessetes a la Caixa d'Estalvis per tal d'anar reduint el préstec hipotecari que grava el nostre edifici social, havent d'advertir que en l'eixugament d'aital préstec tenim entregades ja 50,000 pessetes.

El dia que aquesta mà de ferro que ens endogala, afluixi la seva pressió, no cal dir com podrem respirar a plé aire i eixamplar un xic més la volada.

Déu ens dongui a tots, sobretot al mestre Millet, vida i salut per a poguer-ho veure ben prompte.

TASCA ARTISTICA

En la ruta imaginària que hem emprès al començ de la present Memòria, hi hem trobat fins ara paratges desplaents i llòbregos; de primer anduvi en eixir de vila ja hem topat amb la visió corprenedora i trista del cementiri; més enllà, al peu de la pujada, en fer recompte de la colla, hem vist que quasi érem els mateixos de sempre, sens que el nostre clam i el nostre exemple, afegissin nous i ardorosos contingents al romiatge; ara darrerament en parlar de finances, hem passat el clot espinós, prosàic i mal olent de la nostra ruta, en el qual no hi floreix cap esclat de bellesa, ni l'enjoia cap refiladissa d'ocell, com si el dring del metall n'allunyés tota perfum de poesia i d'encant; més ara, senyors, en tombar el clot ombriu, hem entrat ja de ple en el paratge de les harmonies i de les belleses, de les voleiades mirífiques de l'ocellada cantaire i de les lluissors engegadores del celatge esplendent.

Hem entrat en el paratge delitós en el qual l'ORFEÓ CATALÀ hi campeja a pler, i sublima, poetitza i ageganta la seva obra i la seva primordial actuació.

En aquest paratge en el qual l'any passat l'ORFEÓ, enardit, hi va entrar de sobte, pel grandios portic, diríem arc de triomf, de la gegantina i policro-

mada obra de Bach, enguany hi entra humilment i pietosa per la senzilla portalada de la pietat cristiana i de la vera germanor. Un acte de catolicisme i un acte de fraternitat. Veu's aquí dues flors ben humils i, en canvi, força odorants i gentils.

Es la primera, la col·laboració de la nostra Secció Choral en la sessió necrològica a la memòria del Sant Pare Benet XV, el dia 19 de febrer, en la qual l'ORFEÓ hi cantà notables composicions polifòniques que donàren un relleu importantíssim i enlairat en aquell acte d'espiritual homenatge.

L'altra fou el dia 5 de Març amb motiu de la visita de germanor que l'Orfeó Renaixement, de Sans, dirigit pel seu mestre Llorens Carbonell, feu al nostre ORFEÓ, corresponent aquest a tal gentilesa cantant un enfilall de triades composicions i, al finalitzar, junts amb l'Orfeó de Sans, el *Cant de la Senyera* i *Els Segadors*. El mestre Millet, en breus paraules de reconeixença i elogi ofrenà als simpàtics visitants una llaçada amb els colors nacionals.

Realitzats aquests dos actes com per a purificar i sublimar el nostre esperit i fer més àgil la volada, l'ORFEÓ CATALÀ enlairà també enguany la seva Senyera al cim lluminós de l'immortal obra de Bach, la *Passió de Nostre Senyor Jesucrist, segons l'Evangeli de Sant Mateu*. Les ja famoses audicions d'aquesta obra gegantina tingueren lloc els dies 26 de Març i 23 d'Abril en les mateixes condicions de l'any anterior o sia cantant-la íntegrament en sessió doble de tarda i nit cada vegada.

L'èxit que assoliren els magnets festivals fóren també d'igual intensitat i emoció. El mestre Millet, que tan fonament sent l'obra de Bach i amb tanta unció la fa revivre; la nostra Secció Choral, tan identificada amb el mestre i amb igual vibració i sentiment; tots els altres mestres, solistes, organista, tots, assoliren l'èxit corprenedor de la primera audició i a tots ens cal felicitar amb les mateixes sinceres paraules amb què ho férem l'any passat, avalorades encara avui, per la mostra de constància i pacientíssima persistència que significa la repetició d'una obra de tal magnitud i dificultats.

Enguany hem de sumar als elogis al nostre estimat consoci i notable organista Vicents M.ª de Gibert, per la part difícilíssima que estigué al seu càrrec i per la mestría i art amb que la despenyà, devenint un factor eficaçíssim en l'èxit total de les audicions referides.

A tots la nostra felicitació.

Per no trencar l'ordre cronològic dels concerts, farem constar que després dels festivals de la *Passió*, la Secció Choral celebrà el mes de maig una excursió a Sallent; el mes de Juny altra a Lleida i el mes de Juliol la Festa de la Música Catalana; però com que cada un d'aquests aspectes té secció apart, els ressenyarem en el lloc corresponent.

El primer concert que, passades les vacances estiuenques, celebrà la nostra Secció Choral, fou a l'*Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona*, la entitat veïna i benemèrita que tantes voltes ens ha ofert generosa hospitalitat. Aquest concert tingué lloc el dia 8 d'Octubre i no cal dir com fou un èxit extraordinari per l'ORFEÓ, majorment amb el públic habitual de l'Institut, tan distingit i de tan exquisida sensibilitat. Una lluita Comissió de dames i gentils senyoretes ofrenà una artística llaçada a la Senyera, que el mestre Millet col·loca enmig d'aplaudiments i de les notes vibrants del nostre himne simbòlic.

El mes d'octubre la Secció Choral efectuà una excursió a Sant Feliu de Llobregat.

Novament fou sol·licitada la col·laboració de l'ORFEÓ CATALÀ per la solemne obertura de l'*Assemblea d'Exercicis Espirituals en la Setmana Ignasiana*, i la nostra Secció Choral, el dia 4 de novembre a la tarda, hi cantà escollides composicions religioses que produïren profunda impressió a la distingida concurrència presidida per l'eminentíssim Cardenal de Tarragona i altres senyors Bisbes catalans.

Seguidament l'ORFEÓ organitzà la tradicional tanda de Concerts en dies festius a la tarda, que enguany fou de sis, inaugurant la sèrie l'ORFEÓ el dia 26 de novembre amb un interessant concert, en el programa del qual predominaven les composicions premiades en la darrera Festa de la Música Catalana i que, per tant, es cantaven en primera audició en concert públic, havent sigut molt celebrades i la majoria repetides, ço que demostra l'encert del Jurat qualificador i la vàlua de les composicions.

Després de tres concerts instrumentals que assoliren bon èxit, l'ORFEÓ celebrà el tradicional de Sant Esteve el dia 26 de desembre, que com sempre constituí un aconeximent artístic i fou clamorosament aplaudit. Entre les composicions cantades, la majoria nades i deu d'elles en primera audició, cal remarcar l'èxit del bell poema de Nadal de l'intelligent mestre Pérez-Moya.

El darrer concert en el qual col·laborà l'ORFEÓ, fou el tradicional també, dedicat a la nostra dansa nacional, la bella Sardana.

Les tres cobles de consuetud — variant únicament la de La Bisbal per la de Barcelona — executaren un bell programa de sardanes que fou fortament aplaudit. Però l'èxit esclatant del concert el constituí l'estrena del poema *Cantada de Cap d'any* del nostre mestre Pujol per tres cobles i ORFEÓ, que dirigí el mateix autor, produint un efecte sorprenent i delirant entusiasme

tant per la bellesa de la lletra — del propi autor — com per la inspiració de la música, feta amb la mestria, gràcia i sentor catalanesca, característiques de les obres del nostre estimat sub-director. L'èxit fou extraordinari i les ovacions amb que el públic premià la nova creació del mestre, foren sinceres i grandioses i plenes de la vibració patriòtica que els hi encomanà l'ample i vigorós himne final a la llibertat de la Pàtria.

Finalitzà tant catalana festa, amb el cant del nostre himne nacional acompanyat per les cobles, que li donen encara un caient més catalanesc, més nostre, per evocar-nos les agudes i alhora dolces sonoritats empordaneses, la visió de l'arruixada tramontana d'aquelles terres amples i fortes, l'encrestament de la seva costa brava i gegantesca, així com la suavitat apacible d'aquelles planes i misterioses cales i platges, plenes d'ensomnis i meravelles, talment com l'esperit de la nostra raça amb la seva tenacitat i dolcesa, talment com el so de la cobla empordanesa amb les seves matitzacions múltiples i acolorides...

EXCURSIONS

En la Memòria passada aquest aspecte de la nostra activitat restà inèdit, sense contingut que el fes obirador, doncs el cost extraordinari dels hostatges, la reducció de les facilitats de les companyies carrileres i altres inconvenients, dificultaren la realització dels projectes d'excursions que en principi crèiem viables. Però enguany, allà on les dificultats materials hi posaven una muralla, l'amor, el fervor i entusiasme per la nostra Entitat, la traspassaven airosament fent realitzables aquells projectes econòmicament impossibles de portar a terme. Veu's aquí el cas de la primera excursió que es celebrà a Sallent el dia 4 de maig i que cal retreure en l'història de l'ORFEÓ com una de les més afectuoses i cordials de totes les celebrades. Les invencibles dificultats d'hostatge les resolgué satisfactoriament i amb escreix, l'entusiasme i germanor dels bons sallentins i tots vosaltres choristes, ja sabeu amb quanta d'efusió i cordialitat!

La triomfal arribada a la feineria vila, tota embanderada i amb arcs de triomf i les campanes voleiant; l'acolliment delirant i entusiasta dels germans de l'*Orfeó Sallentí*, i sobretot l'afectuositat de les famílies que hostatjaren choristes, junta i mestres, així com el comiat emocionant del cap-vespre, foren notes d'una tendresa i emotivitat tan delicades i exquisides, que difícilment s'esborraran del record dels qui hi assistírem.

I encara cal anotar — ultra l'èxit extraordinari del concert — les valuoses ofrenes de l'Ajuntament i de l'*Orfeó Sallentí*, les recepcions afectuoses en llurs respectius locals, així com tot un seguit de distincions, obsequis i deferències, totes elles ben sinceres i cordials que deixaren gratíssima impressió a la nostra Entitat.

Mossèn Josep Potellas, l'infadigable organitzador d'aquella memorable festa de germanor, intelligent director de l'*Orfeó Sallentí* que tan bella tasca realitza en l'industriosa vila, així com els que més eficaçment l'ajudaren en la felix excursió realitzada, bé mereixen l'agraïment de l'ORFEÓ CATALÀ que em plau des d'aquest lloc, tributar-los.

L'altra excursió va realitzar-se els dies 4 i 5 de juny a la ciutat de Lleida, la única ciutat important de Catalunya en la qual l'Orfeó no havia enlairat encara la seva Senyera. Dificultats innombrables i de tots els ordres s'oposaven tothora a la realització de tan cobejat projecte, més enguany la formació d'un comitè organitzador entusiasta i decidit i la col·laboració popular que com a Sallent no mancà en la bona gent lleidetana, aplanaren totes les dificultats i l'excursió es portà brillantment a felix terme.

Així com de Sallent cal remarcar, com a nota cabdal i inesborrable, l'explosió de germanívola fraternitat i convivència amb tot el poble, en l'augusta ciutat lleitadana hem de recalcar, com a nota especial, l'extraordinari èxit artístic que assoliren els nostres concerts i l'emoció, entusiasme profund i fins la revelació que hi despertà la nostra visita degut especialment a ésser totalment desconeguda per la majoria, la tasca artística de l'ORFEÓ CATALÀ.

L'arribada a Lleida i salutació a l'Ajuntament, obsequis riquíssims, discursos patriòtics, festes organitzades en nostre honor, acte religiós a la Catedral, visita a l'antiga i profanada Seu, tot constituí un èxit sorprenent d'organització pels elements directius de l'excursió i d'intima cordialitat per part dels germans de Lleida, especialment pels que hostatjaren choristes i pels orfeons *Lleida Nova*, *Balaguerí*, *Cerverí*, *Nova Tàrraga* i *Juventut de Bellpuig* que acompanyaren amb llur Senyera la nostra, en tots els actes públics.

Mes on l'èxit va ésser emocionant, fou en els dos concerts celebrats en l'espaiós teatre dels Camps Elisis, un a la nit i altre a la tarda, en els quals s'aplegà una concurrència extraordinària. Tot el concert fou un seguit d'aplaudiments i delirants aclamacions i un abrandament artístic i patriòtic que enardí per un igual a públic i choristes. Cada concert començà amb el *Cant de la Senyera* que tot el públic escoltà a peu dret donant amb això una mostra de respecte al nostre himne i Senyera, que bé cal agrair i esmentar.

L'efecte i resultat magnífic de la nostra excursió a Lleida es demostrà amb tota evidència a l'hora del comiat amb l'imponent manifestació que s'organitzà a l'estació del ferro-carril i amb les aclamacions d'entusiasme i visques ardentíssims que omplien l'espai durant aquells memorables moments de veritable i triomfant apoteosi.

L'ORFEÓ CATALÀ s'emportà de Lleida l'impressió més falaguera i agradívola que podia suposar i fins — per què no dir-ho? — la sorpresa dels esclats patriòtics, ja que per un seguit de circumstàncies i d'errònies infor-

macions, havíem arribat a creure que la noble capital del Segre era com una corda fluixa de l'arpa remorosa de Catalunya que tothora vibra al sentiment de Pàtria. I això no és ver; no, la Lleida nova, la Lleida viva que nosaltres coneguèrem és tan sensible i afinada al sentiment de Pàtria, que la més lleu pulsació la fa tornar remorosa i vibrant del seu apassionat amor a Catalunya i a la seva sobirania nacional...

L'última excursió que celebrà enguany l'ORFEÓ, fou a la veïna vila de Sant Feliu de Llobregat per a pendre part en una festa pomellística, el dia 15 d'octubre.

La pluja deslluí bona part de l'excursió, no obstant resultà molt agradosa per a tots, tant la festa religiosa, com el concert que assolí l'èxit franc i entusiasta de consuetud.

També els choristes allotjats convenientment en cases particulars fruíren de les múltiples atencions i deferències dels bons santfeliuencs, dels quals en servarem gratíssima recordança i profund agraïment.

Aquestes són les excursions que enguany ha realitzat l'ORFEÓ CATALÀ. Per a no cansar la vostra atenció i sobretot per estar ja ressenyades en la nostra REVISTA, he deixat d'esmentar tot un enfilall d'actes, festes, distincions i obsequis que arreu ens prodigaren; la satisfacció dels nostres choristes pel resultat de les esmentades excursions; la valor artística de les ofrenes rebudes; els èxits dels concerts i l'impressió produïda i altres detalls i actes ben interessants, més, com us deia suara, tot ho trobareu bellíssimament escrit en la REVISTA MUSICAL CATALANA per la ploma galana del nostre company de Junta En Jaume Martí Marull, amb aquell acurat estil, bella imatgeria i vibració poètica, ben dignes, per cert, de l'alada inspiració de l'escriptor humil i obscur que massa modestament amaga el seu valer sota l'ombra de l'incògnit. Ja que hem sentit la refulgència, jo em complasc, senyors, en mostrar-vos en aquest acte, l'ocell amagadís; ja que hem sentit el perfum, he volgut senyalar-vos on és la flor obscura i odorant.

Llegiu-les, companys, aquelles ressenyes quan volgheu fruir novament els goigs de les excursions celebrades i jo us asseguro que per la màgia del poeta, tornareu a viure aquells moments de triomf, de goig i de patriotisme amb la mateixa vibració i intensitat d'aquelles pretèrites jornades.

FESTA DE LA MUSICA CATALANA

El dia 8 de juliol va tenir lloc el novè Concurs d'aquesta Festa, assistint-hi les nostres autoritats populars (que, com és natural, són les úniques que de

veritat s'interessen per la cultura i progrés del seu poble) i amb gran concurrència de socis protectors, autors premiats i personalitats convidades especialment a l'acte.

Amb el brillant i auster cerimonial de costum, va celebrar-se tan gaia festa, en la qual es premiaren les composicions que en foren mereixedores de les vuitanta tres presentades a concurs.

Una de les notes més sobressortints d'aquesta Festa, fou el notabilíssim discurs presidencial del mestre Kurt Schindler, que llegí ell mateix correctament en català i que constituí un veritable himne a la nostra música popular i a la tasca dels orfeons i compositors catalans, tenint paraules de gran lloança per a l'ORFEÓ CATALÀ, per al seu mestre i per l'exemplaritat i eficàcia de la seva actuació.

No cal dir com fou aplaudit tan bell parlament en els passatges més brillants i ovacionat al final l'Hustre mestre, director de la *Schola Cantorum* de Nova-York i gran amic de Catalunya i propagador de la seva música.

Altra nota ben simpàtica i escaient fou l'elecció per a Reina de la Festa a la distingida Srta. Concepció Patxot i Rabell, filla de l'exemplar patrici don Rafel a qui tant deu la cultura i l'art de la nostra terra. L'ovació amb que fou saludada la seva gentil aparició en la reial presidència, fou prou significativa per a palesar la simpatia popular envers la bella regina i alhora l'alta estima i justa reconeixença que tot Catalunya sent pel seu il·lustre progenitor.

L'ORFEÓ CATALÀ va cantar vàries de les composicions premiades assolint gran èxit i com a deferència al mestre Kurt Schindler, va cantar sa magnífica glosa, *El miracle de Sant Ramon*, que fou ovacionada rebent el seu autor moltes felicitacions.

El mestre Pujol actuà de Secretari del Jurat amb la seva peculiar competència, llegint la Memòria reglamentària i fent un intel·ligent anàlisi de les obres rebudes i premiades, amb paraules sòbries i elegants, característiques dels seus treballs literaris.

Clogué l'acte un bell parlament del President, Sr. Cabot, fent ressaltar amb poètiques frases i amb gran oportunitat el contrast edificant del mestre Kurt Schindler, estranger, llegint el seu discurs en perfecte català, honorant així al nostre idioma i les iracundes ponentades governamentals negant tota mena de drets i deferències al nostre gloriós idioma.

L'esclat de l'ovació que coronà tan magnífic parlament s'uní al de salutació al nostre himne nacional cantat a peu dret per tota la concurrència.

Dies després de la Festa que acabem de ressenyar, la Junta Directiva de l'ORFEÓ volgué significar tot el seu agraïment al mestre Schindler per la manera brillant com presidí l'acte (per al qual vingué expressament de Nova York), donant amb això una nova prova del seu amor a Catalunya, a la seva música i a l'ORFEÓ CATALÀ. A aquest fi la Junta Directiva organitzà un dinar

de comiat a l'il·lustre mestre, el dia 14 de setembre en el Restaurant del Turó Park, en el qual, ultra la Junta Directiva de l'ORFEO, hi assistiren les més prestigioses figures musicals de la nostra ciutat.

L'acte fou cordial, fent-se vots per l'expandiment i triomf de la nostra música arreu del món.

Aquí fineix, senyors, la ressenya ràpida i concisa de tots els actes i concerts públics celebrats per l'ORFEO durant el curs passat, més cal afegir a aquesta Secció d'activitat artística, dos altres concerts que si bé de caràcter privat o íntim, revestiren excepcional importància, essent de molta transcendència per a l'expandiment del nom artístic de l'ORFEO.

Em refereixo, en primer lloc, a la visita que els metges tolosencs efectuaren al nostre local el dia 11 de març i a l'audició íntima de cançons populars que en llur obsequi els hi dedicà l'ORFEO.

Abans de començar l'audició, el senyor President de l'ORFEO CATALÀ amb escaients paraules ofrenà als simpàtics hostes l'obsequi de les nostres cançons que, digué, també eren les seves, ja que elles han papellonejat ça i enllà del Pirineu xuclant les melodies populars de les terres de l'ampla Catalunya de les quals en tenen tota la sentor i tota la flaire.

En nom dels germans de Tolosa acceptà agraït l'obsequi el Sr. Batlle de dita ciutat Mr. Faugà, qui, parlant en ben comprensible català, va manifestar quan gran era l'amor i admiració que sentia per la seva terra germana i evocà escaientment la visió glosada pel poeta, recordant "aquelles muntanyes que s'abaixaran..."

Ambdós parlaments van ésser molt aplaudits.

Seguidament l'ORFEO cantà escollides cançons populars catalanes que foren molt celebrades pels obsequiats, els quals no es cansaven de lloar la nostra Entitat i nostres compositors. Entre els visitants es trobava Mr. Camil Soulà, president de la *Choral Déodat de Séverac* ço que motivà un inici d'afectuosos relacions que poden ésser de gran profit per a la divulgació de la música nostrada, puix l'esmentada *Choral* canta varies composicions en català. Aquesta cordialitat de relacions tingué, a no trigar, una bella exteriorització amb la rica ofrena que rebé el mestre Millet, que tant per la seva vàlua artística com per la seva significació és una bella mostra del bon gust i sensibilitat dels ofertors i de la bona relació d'afectes establerta amb la nostra Entitat.

Dessota un dibuix original del cèlebre Marcel Lenoir que exhorna una fulla de paper doble major — estojada en ample carpeta folrada de ric domàs — s'hi llegeix aquesta endreça:

"Els membres de la *Choral Déodat de Séverac*, aplegats, el diumenge 19 de març de 1922, a les cinc de la tarda, a l'Escola Normal d'Institutius,

expressen al mestre Lluís Millet llur profund remerciament pel testimoni afectuós amb què els va afavorir.

Després d'entonar *El Cant de la Senyera* signen tots aquesta endreça, refermant llur fe en la causa del cant popular i llur desig d'ésser, per llur zel, dignes de l'encoratjament que n'han rebut."

Segueixen les firmes del Director Joan Fonbernà, del President Camil Soulà i dels demés individus de la Junta Directiva.

A l'altra plana en quatre columnes, de dalt a baix, hi van les signatures de tots els choristes. Penja de l'artística escriptura una cinta empastada dins d'un segell de cera, a usança medieval, còpia del primer segell que usà la Universitat de Tolosa l'any 1586.

Encara aquest present anava acompanyat d'una afectuosa lletra del President al mestre Millet el qual no cal dir com va agrair-lo i remeciar-lo.

L'altre concert íntim fou dedicat, el dia 20 d'abril, a l'eminent professor suís E. Jaques-Dalcroze, qui havia manifestat desigs de sentir la nostra Secció Choral.

L'il·lustre creador del mètode d'ensenyança musical per la gimnàstica rítmica i les deixebles que l'acompanyaven, restaren sumament complascuts de l'audició que se'ls dedicà, admirant la varietat i riquesa de la nostra melodia popular, així com les belles armonitzacions dels nostres compositors, quedant meravellats de les obres del mestre Nicolau i de la tècnica, afinació i demés qualitats de la nostra Secció Choral i del seu mestre Director.

Amb aquests dos concerts íntims i en fer constar els examens de fi de curs dels vint-i-cuatro alumnes a les classes de solfeig, queda anotada en la present Memòria tota la tasca artística i docent de l'ORFEÓ CATALÀ des de la junta general passada.

Com haureu pogut apreciar, ella no desdiu per res de la dels anys anteriors. Igual entusiasme, constància i fervor en tothom, mestres i choristes; iguals èxits en els nostres concerts; la mateixa influència artística en la vida musical de la nostra terra i en tots, aquella íntima satisfacció del feliç compliment d'un apostolat en la vida cultural de la nostra Pàtria.

En les tasques artístiques d'enguany, hem vist despuntar d'entre la massa anònima i heroica de choristes, tímidament encara, però amb llusors de positiva prometença, uns nous solistes que en algunes ocasions han col·laborat ben dignament a l'èxit del conjunt, mereixent especial menció, el tenor senyor Torra, així com també els Srs. Nin, Samsó i la Srta. Sallés: ells ens aconsolen del parcial allunyament en les nostres tasques, del tenor Sr. Vendrell que tants èxits ha conquerits amb la nostra companyonia i col·laboració.

En felicitar als nous solistes i als choristes tots, els recomanem perseverança i estudi i que l'amor a l'ORFEÓ CATALÀ que els ha infantat, no se'ls apagui mai a dintre el cor.

FESTES ÍNTIMES

En la vida intensa i complexa de la nostra Entitat, no hi manquen pas, com en la dels individus, aquells moments d'alegre platxeri i passatemps, aquell somriure beat dels esperits sans i rectes. No sempre s'ha d'anar per aquests mons, cella-junt i amb el rostre contret per la serietat solemnia; cal també, de tant en tant, sorollar el nostre esperit amb el repic alegroi de la rialla i sotmetre el nostre cos al ritme elegant de la dansa bella i honesta.

Aquests esplais tan propis de la joventut, figureu-vos que bellament s'encarnen amb la nostra Secció Choral composta en sa quasi totalitat de fresca i florida jovenalla. Mireu-la allà on ella es troba, com l'esplai jovial és el seu centre natural i plaent. Recordeu-la fins quant apareix en el nostre hemicycle en els jorns de concert: apar una volior d'ocelles remoroses i joganeres, quin bellugeig! quina frescor de joventut! Recordeu les nostres festes i excursions; els jorns d'assaig, els descans dels concerts; en tots els moments que la disciplina ho consent, la jovialitat i alegria sobreix de per tot arreu i a voltes, les angúnies que ha de passar aquesta disciplina suara esmentada!

Això vol dir que l'èxit i acceptació de les festes íntimes no manquen mai en totes les que es celebren, com hem pogut veure en les d'enguany, organitzades pels mateixos choristes, algunes d'elles dins un ambient d'escaienta plagasitat que feren les delícies de la concurrència.

Per això agraïm des d'aquest lloc als choristes que formen la Comissió de Festes íntimes per l'interès que han demostrat en l'organització de les celebrades que jo crec de gran eficàcia en la vida de l'ORFEO, no tant sols com a motiu de descans de la tasca intensa de la Secció Choral, sinó també per fomentar la relació, la vida social i germanívola entre els choristes i llurs famílies, atemperant, a més, els esplais i distraccions al to just, aciençat i nobilíssim de tots els actes que es celebren dintre aquesta casa.

Cal esmentar, especialment, la ballada de sardanes del dia de Cap d'any, així com el *lunch* tradicional, que foren les notes més sobresortints d'aquest aspecte de la nostra actuació, com també la ballada de sardanes i refresc tradicional per festejar la festa patronal del Mestre.

També farem esment de les típiques Caramelles que un bell estol de choristes nostres sortiren a cantar en la nit de Pasqua contribuint així al foment i ennobliment d'aquesta costum tan típica i simpàtica.

Finalment volem fer constar com a nota íntima, — encara que no entri dins els actes oficials de la nostra Entitat — la constitució dels grups de Pomells de Joventut *Belles Cançons*, format per noies choristes, i el de *Violet*, que el constitueixen els nostres vailets, com també l'acte de la benedicció de la formosa bandera del Pomell *Belles Cançons*, que apadrinaren el mestre Millet i la professora Sra. Wehrle, constituint una nota plena de tendror i

exemplaritat que bé cal assenyalar en la vida íntima de la nostra Secció Choral.

ACTUACIO PATRIOTICA

Si haguéssim de simbolitzar l'actuació integral de l'ORFEÓ CATALÀ, i amb ell la dels demés orfeons de la terra, evocaríem sens dubte la visió de la nostra brava joventut amb la meravella de la cançó a flor de llavi i amb la tasca quotidiana entre ses mans. El nostre poble canta i alhora treballa; canta perquè el cant és la joia de l'esperit que porta dintre seu una joventut sana, forta i pura com és la nostra i treballa, no tan sols la tasca material, sinó el treball alat i ennoblidor de la seva espiritualitat, de la seva cultura, del seu art, àdhuc del seu alliberament nacional, ja que l'afany del treball és consubstancial amb el nostre poble, és el tremp i la característica de la nostra raça.

El nostre cant, senyors, no és el cant de la cigala, no és el cant de l'indolència, el cant somnolent de les estepes veïnes, de tonada esllanguida i cadença fluctuant i allargassada com la mateixa calma; no és el cant que s'empara de la remor esgarraposa de les cordes de l'exòtic instrument; no és el cant que té per escena l'ombra atuidora de la sarmentosa parra o el sotrac adormidor de la calmosa carreta, no, senyors, el nostre cant, el cant del nostre poble, el cant dels nostres Orfeons és alhora cançó i tasca; és flor i fruita, és pensament i acció, és esplai i anhel; és el cant del brau llaurador de les nostres quintanes que mentre taral·leja la cançó, engrapa la ferma arada que obre solcs fecundadors en la terra pròdiga; el nostre cant, és el del sofert mariner que estén damunt la mar, junt amb la salabrosa cançó, la xarxa subtil i enginyosa per cobrar el peix d'argent; el nostre cant, és el cant del teixidor intel·ligent que al compàs del tric-trac del teler, canta l'himne al treball que li escriu al seu davant l'incansable llançadora, cada passada una ratlla, cada jornada una estrofa; el nostre cant, és el cant del mall damunt l'enclusa espurnejant i sonora; el nostre cant, és, en fi, aquell que porta dintre seu llevors de vida i d'activitat, foc d'entusiasme que enardeix i fecunda i fa germinar totes les coses en florides d'amor i fruits de fermança.

Així és, senyors, la tasca de l'ORFEÓ en aquest doble aspecte d'artística i patriòtica. L'ORFEÓ va cantant, és cert, però amb el cant, amb l'amor al cant i per l'encís del cant, va desvetllant i recobrant cors i entusiasmes per a la pàtria; l'ORFEÓ va cantant, i — com el brau llaurador — va obrint alhora solcs de tendror en la nostra ànima, en la qual hi fa florir i granar ràpidament i esponerosa, com el blat de la llegenda, l'amor a Catalunya, a la seva cultura, al seu art i a la seva personalitat nacional.

Per això tots els actes de l'ORFEÓ, tots, porten dintre seu la flama del patriotisme enardidor que els acolora i vivifica, i tots els hauríem d'esmentar en aquesta secció dedicada a les activitats patriòtiques de l'Entitat.

Mes, per evitar repeticions, hi assenyalarem tant sols, aquelles manifestacions patriòtiques en les quals l'ORFEÓ hi ha portat el prestigi del seu nom o la calor de la seva col·laboració o adhesió entusiasta.

Recordarem en primer lloc l'assistència de l'ORFEÓ, representat per la seva Senyera, Junta i nombrosos choristes, en la solemnnial entrega de la Bandera Catalana que els germans d'Amèrica ofrenaren a la Mancomunitat de Catalunya; l'assistència a la Diada de la Llengua Catalana; a l'Aplec de la Sardana; Festa d'Infants i Flors; la col·laboració en les subscripcions pro Llosa Rafel de Casanova (en aquell acte hi assistiren molts coristes i la Senyera), Valentí Almirall, monuments Guimerà i Pep Ventura; a la subscripció pro Bandera Districte IV; per l'adquisició de *La Vicaria* de Fortuny, etc.; així com l'ofrena d'una corona a l'heroic conseller el dia 11 de setembre i l'adhesió i assistència en tots aquells actes que representant un batec patriòtic, han estat notificats a l'ORFEÓ.

Així mateix, quant la nostra Pàtria ha sentit al damunt la seva carn irredempta la fuetada del dominador, l'ORFEÓ CATALÀ ha protestat virilment amb un redreçament d'ira i d'escomesa i així, aixecà la seva veu indignada contra l'intent d'expoliació del llegat Pere Vila i contra la postergació de la nostra llengua en certs actes populars del culte.

I encara l'ORFEÓ, com a complement de les protestes i síntesi de tota la seva actuació patriòtica, va ajuntar la seva adhesió al plebiscit d'afirmació catalana organitzat pel Centre de Dependents, afirmant i reclamant el dret de Catalunya, a regir-se segons la seva pròpia i lliure determinació.

PREMIS MUSICALS

Extensió i complement de l'eficàcia patriòtica de l'ORFEÓ CATALÀ de la qual parlàvem suara, n'és la direcció i administració d'aquests *Premis musicals*, que per un voler i confiança d'alta exemplaritat, distingits patricis han posat sota l'amorós i fecundador escalf de l'ORFEÓ CATALÀ, el qual demés d'eixamplar amb aquesta comanda la seva esfera d'acció, s'honora contribuint així al major èxit d'una obra de tanta transcendència per a la cultura de la Pàtria.

El funcionament i creixença d'aquests Premis, continua essent normal i cada dia de major importància, seguint la marxa o norma que els tenen assenyalada els respectius estatuts, devenint cada volta de mes eficàcia en la vida musical del nostre poble.

Així els *Premis Musicals Eusebi Patxot i Llagustera* han fallat en primer de desembre el III Concurs per al qual varen rebre's 15 composicions i han convocat al mateix temps el IV Concurs que ha de fallar-se el dia 1.er de desembre d'enguany.

Els *Premis Musicals Concepció Rabell i Cibils Vda. de Romaguera* d'acord amb el seu estatut, el dia 8 de maig reproduí la publicació del Cartell del II Concurs de l'any 1921, el qual, per l'importància del tema a premiar i la quantia del premi, no ha de fallar-se fins el dia 8 de Maig de l'any 1924.

CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA: També aquesta inmensa i transcendental obra posada sota la direcció i administració de l'ORFEÓ CATALÀ, va seguint normalment la seva ruta ascencional, amb l'eficacíssima col·laboració del Consell Consultiu, integrat per representants de les entitats *Arxiu d'Etnologia i Folklore, Centre Excursionista de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Mestres Millet i Pujol de l'ORFEÓ* i l'iniciador representant dels fundadors de l'Obra, don Rafel Patxot i Jubert.

L'oficina de Secretaria a càrrec del Rvnd. Mn. Joan Puntí, és el centre d'activitat i organització d'aquesta magna empresa.

Per a que Catalunya conegui el que ja es porta fet en aquesta obra patriòtica — podríem dir-ne de reconstitució nacional, — durant el primer any de la seva actuació, plau-me indicar com, demés de l'aplega i ordenació d'innombrables documents, cèdules, adquisició d'obres, etc., etc., l'oficina del *Cançoner* ha escampat per tot Catalunya i llocs de parla catalana, premsa, entitats, etc., nombroses fulles de propaganda i circulars per a la recollida i tramesa de cançons, així com cartells del primer Concurs convocat per a premiar reculls de tonades populars, havent-se'n rebut enguany 30 que contenen aproximadament unes 2,000 cançons populars.

Així mateix, l'*Obra del Cançoner*, ha organitzat la sortida de dues missions per a anar a la recerca directa de cançons, havent obtingut fruits abundosos tant en la copia d'una multitud d'elles, com en la impressió fonogràfica de la manera de cantar de típics cançonaires; també s'han obtingut grans resultats en la formació d'un repertori gràfic interessant, així com en l'anotació de diverses observacions i experiències d'imponderable utilitat.

Finalment s'han tret gran nombre de cèdules del material aplegat per l'*Obra del Cançoner*, començant pel *Romancerillo català* d'En Milà i Fontanals.

En dir que el *Cançoner* ha establert una sèrie de cooperadors arreu de Catalunya i que l'entusiasme, diligència i activitat no decauen, ans el revés, augmenten amb la creixença de l'*Obra*, quedarà anotada la tasca més important que s'ha portat a cap en aquest poc temps del seu funcionament, auguri

venturós de l'èxit final que tots desitgem i preveim, a major glòria de Catalunya i enriquiment del seu tresor folk-lòric musical.

Encara que no pertanyi a l'administració de l'ORFEÓ CATALÀ, serà oportú d'esmentar en aquesta Secció la creació del *Premi Maria Barrientos* per la part importantíssima que hi prengué la nostra Secció Choral en la recaptació dels cabals que constitueixen la base d'aquest Premi, com així mateix ho feu constar l'eminent cantatriu en l'acte oficial de la seva fundació, amb paraules d'elogi i agraïment a la nostra Entitat.

A petició expressa de la fundadora del Premi, el Mtre. Millet forma part del Patronat que ha de regentar aquesta exemplar fundació.

EFICACIA SOCIAL

Aquest aspecte de l'actuació de l'ORFEÓ CATALÀ jo me l'imagino, senyors, com l'ampla rodona de la nostra sardana. Com en ella, hi cap tothom en la nostra tasca, tothom que porti dintre seu una flama d'espiritualitat, de noble anhel, de sant ideal. I els nostres braços s'allarguen i eixamplen amb gest d'abraçada cada volta que nous germans s'atansen a la rodona i ja entre nosaltres, les nostres mans els hi mostren sempre l'encaixada amical, franca i sincera característica de la nostra gent. I tots ens sentim germans, tots dansem igual, tots actuem al ritme d'un mateix ideal i tots anem comptant amb freturós daler, els passos que avancem vers el cim de la nostra ruta.

Per això en la vida social de l'ORFEÓ i en la més íntima de la Secció Choral i encara en la més reduïda de la Junta Directiva, la més franca germanor i cordialitat en són la seva característica, com si la serenitat augusta de l'Art i de la Pàtria que presideix tots els nostres actes, fos el centre ideal d'aquesta immensa sardana que avui envolta ja tota la nostra terra.

Per això, l'intensitat d'aquest foc de germanor l'hem vist escampar-se enguany, avivat per l'obra de l'ORFEÓ a altres nuclis germans, abrandant-nos a tots en una mateixa flama de vera fraternitat artística, patriòtica i social.

Recordeu d'una manera assenyalada, l'excursió a Sallent i l'efusió verament corprenedora que esclatà entre els dos Orfeons germans, en les llurs famílies i en tota la bona gent del poble.

Recordeu l'excursió a Lleida, la rebuda i comiat afectuosos, delirants; la nostra Senyera voltada germanívolament tothora per una garlanda de Senyeres dels Orfeons d'aquella plana joliva, i estols de choristes forans amb franca cordialitat amb els nostres choristes.

Ni en un lloc ni altre, l'ORFEÓ no hi havia anat mai; ningú no es co-

neixia i, en canvi, quanta d'intimitat, compenetració, amor i afecte es despertà arreu entre tots els germans d'art i de pàtria!

Oh, l'eficàcia social dels nostres Orfeons, com caldria que la tinguessin en compte els nostres polítics, els nostres governants, la nostra clerecia i els nostres sociòlegs i sobretot l'organisme cabdal de la nostra terra, la Mancomunitat Catalana!

Fomentar la vida choral catalana, la celebració d'aplecs comarcals d'orfeons, les visites de germanor, concursos, excursions col·lectives, etc., seria infiltrar en l'esperit del nostre poble una major idealitat, un superior anhel que tal volta podria atemperar les lluites purament materials, avui en plena revolta, contribuint així al seu aquietament; seria demés fomentar l'amor a l'art i a la cultura de la Pàtria i a l'ennobliment de les seves costums i relacions socials.

L'ORFEÓ CATALÀ que ben sovint reb peticions, consultes, comandes, etc., de entitats germanes i de similars de l'estranger, procura atendre a tothom en el possible; l'ORFEÓ demés, ha facilitat, durant el present any, llibres, fullets i Revistes a diverses entitats i associacions com a premis i ha rebut i atés degudament en el seu Palau a totes les corporacions, particulars i orfeons que s'han servit visitar-lo donant-los-hi tota mena de facilitats.

Així mateix l'ORFEÓ ha concedit entrades gratuïtes en els Concerts-Repàs a diferents assilats de les nostres cases de beneficència, recordant ara rescentment la commovedora assistència de nombrosos infants de Sant Joan de Déu al darrer Concert, que tan plaent fou als pobrets desgraciats.

Finalment, cal fer constar la cessió de 500 pessetes que l'ORFEÓ va fer per a la beneficència de Lleida, com a recordança de la seva visita i agraïment als esforços i èxit dels seus organitzadors.

També l'ORFEÓ reb ben sovint mostres d'afectuosa cordialitat que seria molt llarg enumerar; farem constar només la cessió que enguany han fet de l'import de varis cupons de llurs títols, els Srs. Josep Ventura i Joan Monegal Nogués, així com l'oferiment de llibres per a la nostra Biblioteca que han fet Josep R. Carreras Bulbena; D.ª Francisca Bonnemaison Vda. de Verdaguer; la Mancomunitat, Ajuntament i Escola Catalana d'Art Dramàtic. També farem constar la deferència que'ns ha tinguda D. Ramón Monegal Nogués en depositar en el nostre local social la Senyera del disolt Orfeó de les Escoles del Districte II per ell fundades i sostingudes fins fa poc.

I encara enguany cal indicar l'ofrena valuosíssima d'una veritable joia d'art que en la solemne festa del dia 2 serà col·locada al cim de la Senyera. Mes com que fins en aquella data no se'n farà entrega oficial, no em crec autoritzat fer a cantar-ne les lloances. Solament us diré que l'ofertor és el

Sr. Cabot el nostre estimat President el qual amb aquest esplèndid donatiu es fa novament acreedor a la nostra reconeixença, afecte i admiració.

Finalment, el Mtre. Millet n'ha donat compte en aquests moments, d'haver rebut en qualitat de dipòsit, la partitura original i material d'orquestra del poema musical del difunt Mtre. Josep Rodoreda *La nit al Bosc* lletra del poeta Apeles Mestres.

Veu's aquí ressenyada detalladament la tasca integral de l'ORFEÓ CATALÀ durant l'any 1922. Ella confirma el que us deia al començament ço es: que la nostra benamada Entitat segueix en la plenitud de les seves facultats i amb el braó de sempre, la ruta que Déu li te assenyalada en l'història de la nostra renaixença. Ella demostra també, com l'assistència i aplaudiment popular en aquesta tasca, no ha mancat enguany ni s'afebleix, i finalment demostra com l'actuació de l'ORFEÓ CATALÀ, continua essent la que informa tota la vida coral de la nostra terra, essent-ne guia, estímul i exemple.

Aquestes consideracions, crec que deuen ésser el millor premi a la feixuga tasca de Mestres i choristes i a la col·laboració dels nostres socis.

La nostra actuació és estimada, lloada i coneguda arreu. Revistes catalanes i estrangeres i mestres eminents s'han ocupat amb paraules d'admiració i elogi de la tasca artística de l'ORFEÓ CATALÀ; diferents organismes de fora casa, han sol·licitat la seva cooperació i visita; les germanes València i Mallorca, atretes per l'èxit de les audicions de la *Passió* sol·licitaven oir-la en llur pròpia casa; de nombrosos indrets arriben demandes per a visitar-los i celebrar Concerts; suara eren diferents ciutats de Portugal, ara és Zürich, París i Tolosa, i dels llocs allunyats que no és possible visitar tothora es reben demandes de llibres, programes, fotografies, fullets, etc., per a donar a conèixer en aquelles terres la tasca de l'ORFEÓ CATALÀ. Ara darrerament una notable publicista catalana resident a Valparaís, la Sra. Carlota Guterres, començarà en aquella premsa una sèrie de treballs destinats a fer conèixer l'obra de l'ORFEÓ.

Altres ho han fet a Amèrica, Alemanya, Suïssa, i el Mtre. Schindler, per les terres neo-yorkines, donant a conèixer demés, com tots sabeu, les cabdals obres dels nostres compositors. Recordeu el telegrama que fa poc va endreçar al Mtre. Nicolau, donant-li compte del gran èxit i profunda emoció que havia produït la primera audició del *Captant*.

I aquí, a casa nostra, ja ho veieu, distingits Mestres i Choristes. Els concerts de l'ORFEÓ es compten per èxits i constitueixen veritables aconeixements musicals; l'entusiasme hi vessa arreu; els elogis i lloances hi voleien abundosos i la crítica intel·ligent i l'opinió de mestres eminents avaloren encara més aquest esclat popular de lloances; els nostres Mestres són cridats ben sovint a formar part de Jurats Qualificadors en concursos i opo-

sicions i llur criteri i consell és moltes vegades guia i norma en múltiples manifestacions musicals de la nostra terra; fins els nostres solistes reben fora de casa la consagració i premi al seu saber i art, fills de l'ORFEÓ, com el cas de la Srta. Fornells essent nomenada professora de cant de l'Escola Municipal de Música i del tenor Sr. Vendrell que ha assolit tan bell èxit en el Teatre Líric Català, fins a constituir la seva col·laboració, un dels atractius principals d'aquesta primera temporada, doncs, el nostre tenor no tant sols hi ha aportat la seva veu exquisida, sinó l'escola depurada del seu art, la puresa de dicció, l'afinació absoluta del seu cant, és a dir tot el tresor que generosament i amb molt gust i orgull, li ha donat l'ORFEÓ, poguent dir que un dels èxits mes sorollosos d'aquesta temporada del nostre Teatre Líric, és degut a l'ORFEÓ CATALÀ, per haver creat i ofert el tenor que amb el seu art ha sabut captar-se les simpatias del públic selecte.

Veu's aquí un altre aspecte de l'eficàcia de l'ORFEÓ CATALÀ, que per altra part tothom li reconegué ajuntant els elogis al jove tenor i a la tasca docent de la nostra Entitat.

Aquesta és, senyors i distingits choristes — i acabo — tota la transcendent virtualitat de l'acció de l'ORFEÓ CATALÀ en la vida artística i cultural del nostre poble, i, per la seva importància, no em cansaré mai de recomanar perseverància en la tasca empresa i que la flama del fervorós entusiasme no s'extingeixi mai del nostre cor.

No oblideu, estimats cantaires, la distinció espiritual que significa ésser orfeonistes, i l'orgull i satisfacció amb que haveu d'ostentar títol tan honorífic i enlairat; penseu que com digué bellament un dels nostres poetes, els orfeons són les "àmfores de la nostra espiritualitat" és a dir, de l'espiritualitat de Catalunya; pertant, vosaltres, fervorosos choristes, sou els guardadors, els fomentadors d'aquesta espiritualitat, sou l'espiritualitat mateixa, i cal que servant-la i acreixent-la amb la vostra persistent actuació, en el jorn gloriós del deslluïrament de la Pàtria, l'àmfora de l'ORFEÓ CATALÀ sigui la més odorant, la que exali les més exquisides aromes en llaor de la Catalunya rediviva, i aleshores, tal com desitjava el nostre músic-poeta, tots els nostres cants, els presents, els passats i els venidors, seran tots "cants de joia triomfants".

HE DIT

La REVISTA MUSICAL CATALANA publicarà immediatament un número doble corresponent als mesos de abril i maig, en el qual, ultra les seccions habituals de Catalunya, Bibliografia, Necrologia i Noves, inserirà unes interessants Cartes del Mestre Pedrell seleccionades i ofertes per En Josep Rafael Carreras, i els discursos que's llegiren en el darrer Homenatge al Mestre Millet i a l'ORFEÓ CATALÀ, amb motiu de la primera audició de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist, segons Sant Mateu, de Joan Sebastià Bach.

ORFEÓ CATALÀ CURS D'ORGUE

a càrrec del mestre

Vicents M.ª de Gibert

Ibèria Musical

**Canuda, 45
BARCELONA**

Edició Ibèrica. Unica publicació hispànica completa de les immortals obres d'estudi i concert dels «Grans Mestres», clàssics, romàntics i moderns, luxosament presentada i enriquida amb prefacs i indicacions tècniques que faciliten la millor interpretació de les obres.

Lauda Sion. Publicació escollida de composicions religioses, a varies veus i orgue o harmonium, originals d'eminents compositors nacionals. (Textes llatí, català, castellà i basc).

Ars Chorum. Publicació d'obres corals, a veus soles, pròpies per a Orfeons, Societats corals, etc. amb la corresponent reducció per a piano.—CANÇONS POPULARS CATALANES, harmonitzades pels millors compositors de la terra, premiades en certàmens musicals i interpretades amb gran èxit per l'Orfeó Català.

Publicació seguida de *Sardanes* per a chor mixte i per a piano. Els més grans èxits sardanístics.

S'ENVIIEN CATÀLEGS GRATIS